

OSOBLIWOŚCI WYKONYWANIE ZDJĘĆ ORAZ NAGRANIA WIDEO PODCZAS PRZEPROWADZANIA OGŁĘDZIN MIEJSCA WYPADKU DROGOWEGO

Autor w artykule naukowym przedstawia definicję fotografii sądowej oraz omawia główne kryteria i osobliwości wykonywania zdjęć i przeprowadzania nagrania wideo podczas wykonywania oględzin miejsca zdarzenia. Na podstawie przeanalizowanych norm obowiązującego karno - procesowego kodeksu Ukrainy, przedstawiono główne wymagania procesowe dotyczące sporządzenia załączników do protokołu oględzin miejsca zdarzenia, takich jak zdjęcia i nagrania wideo.

Słowa kluczowe: wypadek drogowy, fotografia sądowa, tablica ilustracyjna, foto tablica, nagarnie wideo.

SPECIFICS OF PHOTO AND VIDEO IN A REVIEW SCENE OF TRAFFIC ACCIDENT

The provisions of the article, the author reveals the concept of forensic photography, the basic requirements and features for the photo and video shooting during the inspection of the scene. Based analyzed of the current Criminal Procedure Code of Ukraine covers basic procedural requirements for the application of the protocol inspection of the scene as illustrative (photo) table and video.

Keywords: traffic accident, forensic photography, illustrative table, photos table, video.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФОТО ТА ВІДЕОЗЙОМКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ВЧИНЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ

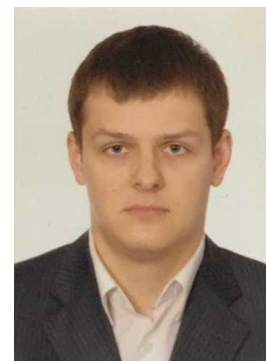
У положеннях наукової статті, автором розкрито поняття судової фотографії, основні вимоги та особливості до проведення фото- та відео- зйомки у ході проведення огляду місця події. На основі проаналізованих норм чинного кримінально-процесуального кодексу України, висвітлено основні процесуальні вимоги до оформлення таких додатків до протоколу огляду місця події, як ілюстративна (фото-) таблиця та відеозапис.

Ключові слова: дорожньо-транспортна пригода, судова фотографія, ілюстративна таблиця, фототаблиця, відеозйомка.

Виклад основного матеріалу дослідження з новим обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Актуальність теми визначена тим, що проведення кваліфікованої фіксації обстановки місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди за допомогою технічних засобів, є однією із найбільш важливих умов проведення якісного та повного огляду місця скоєння ДТП. Належним чином оформлені ілюстративна (фото) таблиця, відеозапис, які є додатком до протоколу огляду місця події, допомагають з'ясувати матеріальну обстановку та мають суттєве значення для подальшого встановлення причин та умов вчинення ДТП.

Судова фотографія – галузь криміналістичної техніки, що розробляє фотографічні засоби, прийоми й методи виявлення, фіксації та дослідження матеріальних об'єктів і фактів, що мають відношення до справи. [1]

Судова фотографія заснована на загальних принципах фотографування. Однак вона має специфіку, визначену завданнями зйомки і її об'єктами. З одного боку, судова фотографія є способом фіксації, а з іншого - методом дослідження матеріальних об'єктів.

Taras Shevchenko

doktorant Katedry Prawa Kryminalnego i Procesu Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki (m. Łuck, Ukraina)

Правильно виконані знімки дають реальне відображення сфотографованих об'єктів, будучи незамінними для фіксації слідової інформації на місця події.

У відповідності до ч.7 ст. 237 КПК України, при огляді слідчий, прокурор або за їх дорученням залучений спеціаліст має право проводити вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складати плани і схеми, виготовляти графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей, виготовляти відбитки та зліпки, оглядати і вилучати речі і документи, які мають значення для кримінального провадження. [2]

Хід та результати слідчих дій, що зафіксовані у вигляді фототаблиці та відеозапису, використовуються в кримінальному процесі в якості додатків до відповідних протоколів (ст. 105 КПК України) і виступають доказами у кримінальному провадженні (ст. 98 та 99 КПК України) у випадках, коли вони отримані в порядку, передбаченому кримінально-процесуальним законодавством України та в подальшому можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження.[2]

Фотографія, яка фіксує об'єкти так, як вони виглядають при звичайному спостереженні неозброєним оком, називається судово- оперативною. Судово-оперативна фотографія являє собою сукупність методів, прийомів і способів, які використовуються при проведенні слідчих або оперативно-розшукових дій для фіксації обстановки, слідів і інших об'єктів. [1]

Судово-оперативна фотографія часто використовується при фотографуванні місць дорожньо-транспортних пригод. При цьому до фотографічної фіксації місця ДТП ставляться такі вимоги:

1. Процедура огляду місця ДТП та порядок фотографування повинні бути взаємопов'язані;

2. Фотографування повинно передувати огляду та проводитися із використанням декількох способів фіксації;

3. Способи і методи фотозйомки вибираються в залежності від ситуації та повинні забезпечення повноти, всебічності та точності фіксації;

4. Сукупність фотознімків повинна давати достатньо повне уявлення про обставини ДТП, а саме про сліди, що відобразилися на дорожньому покритті та уламки, які відокремилися від транспортних засобів, розташування трупа і його речей, і т.д.;

5. До внесення будь-яких змін в обстановку місця вчинення ДТП, слід сфотографувати загальний вигляд місця ДТП і взаємне розташування транспортних засобів (інших об'єктів). Окремі сліди і предмети спочатку фотографуються у такому вигляді, в якому вони були виявлені.[3]

Залежно від завдань, які стоять на місці вчинення ДТП, судово-оперативна зйомка ділиться на чотири види:

Орієнтуюча фотозйомка - застосовується з метою фіксації місця події одночасно з навколишніми об'єктами, щоб показати характер місцевості (ділянки дороги, перехрестя) разом з оточуючими його об'єктами, будівлями, місцевістю.

Оглядова фотозйомка - використовується з метою зафіксувати місце події як таке. Дає уявлення про обстановку на місці події в цілому. Проводиться зазвичай з декількох точок (наприклад з двох протилежних сторін - зустрічна зйомка, або з чотирьох сторін). Оглядовий знімок повинен бути зроблений з такої позиції, з якої можна було б з упевненістю розпізнати взаємне розташування важливих об'єктів обстановки.

Вузлова фотозйомка - застосовується для фіксації найбільш істотних (для встановлення механізму події) ділянок місця ДТП, де відбувалися основні події, а також транспортних засобів з характерними ушкодженнями і слідів на дорожньому покритті (тротуарі, узбіччі, кюветі). При вузловій зйомці великим планом фотографуються конкретні ділянки місця події або транспортні засоби, а також об'єкти, що мають відношення до події.

Детальна фотозйомка - фіксує ті чи інші деталі на місці ДТП. Цей вид зйомки виконується, як правило, за методом масштабної фотографії, а саме великим планом із масштабною лінійкою. Детальній зйомці піддаються в першу чергу деталі і сліди, які не можуть бути вилучені з місця події і швидко втрачають свої особливості. [6]

Знімки, що відносяться до одного місця події, повинні бути пов'язані один з одним. На оглядовому знімку слід зафіксувати ділянку, яка є предметом вузлової зйомки, а на вузловому знімку сфокусуватися на предметі, який відноситься до сюжету детальної зйомки. Потрібно щоб знімки утворили серію.

Слідчий, при проведенні огляду місця дорожньо-транспортної пригоди повинен пам'ятати, що фотографії, зроблені на місці ДТП, використовуються:

- як засіб реєстрації що відбувся, фіксації обстановки події;
- для того, щоб показати межі видимості з певної точки;
- для дослідження і підтвердження теоретичних і практичних передумов з метою відтворення обстановки ДТП у ході розслідування і судового розгляду;
- для встановлення і підтвердження меж огляду місця ДТП і так далі.

Основною вимогою фотографування є правильність вибору точок фотографування, оскільки від цього залежить точність відтворення обстановки на місці ДТП.

Перед початком фотографування слідчому (спеціалісту) необхідно:

1. Переконатися в тому, що всі очевидці і інші особи знаходяться за межами кадру.
2. Фотографувати транспортний засіб по діагоналі з двох протилежних точок — це забезпечить на двох фотографіях повну фіксацію з усіх боків транспортного засобу.
3. Вибрати точку зйомки, що забезпечує отримання максимуму інформації на мінімальній кількості знімків.
4. Включати в кожен кадр точку прив'язки.

При складних ДТП та зі смертельними наслідками рекомендується, крім фотографування, проводити і відеозйомку, причому під різними кутами і в різних напрямках.

Фото- і відеозйомки слід проводити так, щоб в об'єкт потрапило все, що вказує на місце розташування автомобілів: дорожні знаки, вивіски, кілометрові покажчики, слідову інформацію і так далі. Крім того, необхідно також, щоб знімки місця ДТП дозволяли визначити види уламків і їх розташування, відмітити сліди, наприклад, рідини, що пролилася, на дорожньому покритті, подряпини на асфальтобетонному покритті та інші пошкодження навколо місця дорожньо-транспортної пригоди.

Дуже важливо, щоб автомобілі були сфотографовані або зняті на відеоплівку з усіх боків: спереду, ззаду і з обох боків. Необхідно, щоб були відображені всі деталі транспортних засобів, навіть ті, які не мають слідів пошкоджень, оскільки іноді виникає необхідність відобразити в протоколі не пошкодженні частини.

Проте в усіх випадках кількість знімків повинна бути достатньою для того, щоб слідчий і експерт-фахівець при необхідності могли відновити по різних орієнтирах і дорожніх знаках положення автомобілів після зіткнення і місце їх розташування.

У випадку, якщо вся потрібна ділянка дороги не поміщається в один кадр, то послідовно фотографуються відрізки місця ДТП, причому так, щоб на кожній парі знімків були ділянки, що перекриваються, це дає можливість в подальшому скласти окремі кадри в панорамний знімок.

За допомогою фотографії та відеозапису можна також з достатньою мірою достовірності:

- зафіксувати напрямок руху автомобіля до повної зупинки — на це вказуватимуть сліди гальмування та юзу;
- визначити вартість пошкодження частин транспортних засобів. (при необхідності проведення судово-товарознавчої експертизи).

Після закінчення проведення огляду місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди, слідчий складає фото- або ілюстративну таблицю. Різниця між фототаблицею та ілюстративною таблицею полягає у способах їх виготовлення.

Для виготовлення фототаблиці надруковані знімки, зазвичай, наклеюються на щільний папір. Під ними зазначаються пояснювальні записи, завірені підписом слідчого. Знімки скріплюються печаткою органу внутрішніх справ так, щоб одна частина відбитку відобразилася на фотознімку, а інша – на аркуші паперу, до якого він приклеєний.

Ілюстративна фототаблиця виготовляється шляхом роздрукування як фотознімків так і пояснювальних записів на аркуші паперу, за допомогою принтеру. Для отримання зображень за допомогою комп'ютера, з яких монтується ілюстративна таблиця, застосовується як програмне забезпечення, яке входить до комплексу фотокамери, так і спеціалізовані програми обробки зображень (наприклад, "Adobe Photoshop" та ін.). Будь яка корекція не повинна змінювати знімки настільки, щоб їх зміст суперечив відомостям про обстановку місця події чи іншої процесуальної дії, про ознаки та властивості предметів-елементів обстановки (форма, розміри, пропорції, колір, стан поверхонь тощо), викладеним у протоколі процесуальної дії.

В заголовку ілюстративної (фото-) таблиці зазначається до якого протоколу якої процесуальної дії вона є додатком та дата проведення зйомки.

Знімки у ілюстративній чи фото- таблицях повинні розміщуватися послідовно, щоб між ними легко прослідковувався логічний зв'язок, найчастіше в тому порядку в якому проводився огляд місця події.

Всі відзняті зображення та відеозаписи повинні бути додані до протоколу на електронних носіях інформації, який поміщається у конверт, опечатується та підшивається до матеріалів кримінального провадження.

Також слідчому при проведенні фотографування та відеозапису місця вчинення ДТП, слід не забувати й про правильне процесуальне оформлення даних знімків та записів, і неухильно дотримуватися цілого комплексу правил, що впливають з вимог Кримінально-процесуального кодексу України.

Чинним КПК України передбачені наступні вимоги до процесуального оформлення фототаблиць та відеозаписів, як додатків до протоколу огляду :

- Рішення про фіксацію процесуальної дії за допомогою технічних засобів під час досудового розслідування, в тому числі під час розгляду питань слідчим суддею, приймає особа, яка проводить відповідну процесуальну дію. За клопотанням учасників процесуальної дії застосування технічних засобів фіксування є обов'язковим. (ч.1 ст. 105 КПК України);

- додатки до протоколів повинні бути належним чином виготовлені, упаковані з метою надійного збереження, а також засвідчені підписами слідчого, прокурора, спеціаліста, інших осіб, які брали участь у виготовленні та/або вилученні таких додатків (ч.2 ст. 105 КПК України);

- Про застосування технічних засобів фіксування процесуальної дії заздалегідь повідомляються особи, які беруть участь у процесуальній дії (ч. 2 ст. 107 КПК України);

- Про проведення фіксування процесуальної дії під час досудового розслідування за допомогою технічних засобів про це зазначається у протоколі. (ч. 2 ст. 104 КПК України). Щоб уникнути зайвих можливостей оскаржити законність фото та відео фіксації слідчої дії, у протоколі слід вказувати інформацію про технічні засоби, що застосовувалися при виконанні відповідної слідчої дії. Також по закінченню слідчої дії, всім учасникам відтворюється відеозапис, що проводився. Їх заяви та зауваження, щодо відповідності відеозапису змісту слідчої дії, що проводилася, а також доповнення та уточнення фіксуються на відеокамеру та відображаються у протоколі, який підписується всіма учасниками слідчої дії. [5]

- вихід за рамки КПК України виключає можливість використання отриманих фотознімків і відеозаписів в кримінальному процесі.

Висновки. Проведення кваліфікованої фіксації обстановки місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди за допомогою технічних засобів, є однією із найбільш важливих умов проведення якісного та повного, а головне об'єктивного огляду місця скоєння ДТП. Неухильне дотримання криміналістичної методики здійснення фотографування та відеозйомки на місці події, а також чітке дотримання норм кримінально-процесуального законодавства при оформленні протоколу та додатків до нього, є запорукою того, що проведений огляд місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди буде найбільш значущим, а головне неоспорюваним доказом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Навчально-методичний посібник і словник термінів з навчальної дисципліни "Криміналістика" / уклад.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. – Х.: Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого", 2013. – 165 с.
2. Кримінально-процесуальний кодекс України : прийнятий 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
3. Судебно-оперативная фотография / Н. А. Селиванов ; Всесоюз. науч.-исслед. ин-т криминалистики Прокуратуры СССР. - [Изд. нумерованное]. - Москва : Госюриздат, 1955. - 190 с.
4. Судебная фотография / А. Н. Колесниченко, И. Д. Найдис. - Харьков : Вища школа : Изд-во при Харьк. ун-те, 1981. - 183 с.

5. Кримінально-процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль [та ін.]. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с.

6. Настільна книга слідчого 2-ге видання, / За ред. М.І., Панова – Київ: ІНЮРЕ, 2007. – 726 с.;

7. Криміналістична фотографія та відеозапис: навч.-метод. посіб. / С. Л. Ларін, М. В. Салтевський, Л. М. Довгий, О. В. Одерій. – Донецьк : ДЮІ ЛДУВС, 2007. – 456 с.

SPECIFICS OF PHOTO AND VIDEO IN A REVIEW SCENE OF TRAFFIC ACCIDENT

T. SHEVCHENKO

The main material research with a new justification of scientific results. The relevance of the topic defined by the fact that the expert fix the situation of the place of Commission of road traffic accidents using technical means, is one of the most important conditions of a quality and complete inspection of the scene of the accident. Duly executed illustrations (photos) in the table, the video, which are annexed to the Protocol of survey of a scene, help to find out the material atmosphere and are essential to further determine the causes and circumstances of the accident.

Forensic photography – forensic technology industry, developing photographic tools, techniques and methods for the detection, recording and study of material objects and of the facts relevant to the case. [1]

Forensic photography based on the General principles of photography. However, it has a specific, defined objectives of the mission and its objects. On the one hand, forensic photography is the method of fixation, and with another - the method of research of material objects. Correctly executed shots give a real reflection of the photographed objects, being indispensable for the fixation of trace information at the scene.

In accordance with part 7 of article 237 of the criminal procedure code of Ukraine, during the inspection the investigator, the Prosecutor or on behalf of the involved specialist has the right to make measurements, photographing, audio or video, to draw up plans and schemes, produce graphic images viewed places or individual things, make prints and casts, inspect and seize items and documents which are of importance for criminal proceedings. [2]

The course and results of investigative actions recorded in the form fototablitsy and videos used in criminal proceedings as annexes to the protocols (article 105 of the code of criminal procedure) and act as evidence in criminal proceedings (article 98 and 99 of the code of criminal procedure) in the cases when they are obtained in the manner prescribed by the criminal procedural legislation of Ukraine and can later be used as evidence of the facts or circumstances established during criminal proceedings.[2]

Photography that captures objects as they appear under normal observation with the naked eye, is called the judicial - operative. Forensic operational picture is a set of methods, techniques and methods that are used when carrying out investigation or investigative actions to fix the situation, traces and other objects. [1]

Forensic operational picture is often used when photographing places of road accidents. With a photographic fixing the accident scene should meet the following requirements:

1. The procedure of inspection of the scene of the accident and the order of photography should be related;

2. Photography should be preceded by examination and be undertaken using multiple methods of fixation;

3. Ways and methods of photography vary based on the situation and needs to ensure the completeness, comprehensiveness and accuracy;

4. A set of photos should give a fairly complete picture of the circumstances of the accident, namely, the traces displayed on the road surface and debris, separated from vehicles, the location of the corpse and its belongings, etc.;

5. Before making any changes in the situation of the place of accident, you should photograph a General view of the accident scene and relative position of vehicles (or other

objects). Separate traces and the subjects, first photographed in such a way in which they were discovered.[3]

Depending on the tasks which are at the scene of the accident, a forensic video recording is divided into four types:

Orienting photography - used with the purpose of fixing the scene together with the subject to show the character of the area (road section, intersections), together with the surrounding objects, buildings and terrain.

Overview photography is used to record the scene as is. Gives an idea of the situation at the scene as a whole. Is usually carried out from several points (e.g. from two opposite sides - counter-shot, or on all four sides). The review needs to be done with this position, which would be possible with certainty to detect the mutual position of the important objects of the environment.

Hub photography - used for fixing the most significant (to establish the mechanism of the event) sections of the accident scene, where there were major events, as well as vehicles with the characteristic lesions and marks on the pavement (sidewalk, curb, ditch). When the host taking close-up pictures of specific parts of the scene or vehicles, and the objects relevant to the incident.

Detailed photography captures such details at the accident scene. This kind of shooting is, as a rule, by large-scale pictures, namely close-up with the scale ruler. Detailed surveys are exposed in the first place details and traces that cannot be removed from the scene and quickly lose their features. [6]

The pictures are related to a single scene should be related to each other. On the overview picture you should lock the site, which is the subject hub shooting, and the nodal picture to focus on a subject that relates to the story, detailed footage. Need to images formed the series.

The investigator, during the inspection of the scene of a traffic accident should remember that the photos taken at the accident scene, is used:

- as a means of registration held fix the situation of the accident;
- in order to show the limits of visibility from a certain point;
- to study and confirm the theoretical and practical prerequisites for the purpose of recreating the situation of the accident during the investigation and trial;
- to establish and confirm the bounds of the scene of the accident and so on.

A basic requirement of photography is the correct choice of points of shooting, because it affects the accuracy of the reproduction of the situation at the accident scene.

Before photographing the investigator (specialist) must:

1. To ensure that all of the witnesses and other persons are located outside of the frame.
2. To photograph a vehicle diagonally from two opposite points to provide two photographs to fully lock on all sides of the vehicle.
3. To choose the shooting point, generating maximum information in minimum number of shots.
4. To include in each frame the anchor point.

For complex accidents and fatalities it is recommended that, in addition to photography, spending and video, and different angles and in different directions.

Photo and video shooting should be carried out so that the lens got all that points to the location of the car: road signs, signs, kilometer signs, trace information and so on. In addition, it is also essential that photographs of the accident scene allowed to determine the types of fragments and their location, see signs, for example, liquid that was spilled on the road surface, scratches on asphalt road surfaces and other damage around the site of a traffic accident.

It is very important that the cars have been photographed or videotaped from all sides: front, back and both sides. You need to reflect all details of vehicles, even those that do not have signs of damage, because sometimes you need to reflect in the Protocol the damaged part.

However, in all cases the number of images must be sufficient for the investigator and the expert specialist if necessary, to recover on various landmarks and road signs, the position of the vehicles after the collision and their location.

In the case that the whole desired area of the road does not fit in one frame, it cuts consistently photographed the accident scene, and so that for each pair of images, there were areas of overlap, it gives a chance to lay down individual frames in a panoramic image.

With the help of photos and videos is also possible with a sufficient degree of accuracy:

- fix the direction of movement of the vehicle to a complete stop — this is indicated by the skid marks and Hughes;

- to determine the value of damaged parts of vehicles. (if necessary, carrying out is judicial-commodity expertise).

After inspection of the place of Commission of a traffic accident, the investigator prepares a photo or illustrative table. The difference between the photo table and illustration table is in ways to make them.

For the manufacture of fototablitsy printed images, as a rule, are glued to heavy paper. Beneath them are indicated explanatory record, signed by the investigator. Pictures sealed by the authority of the interior so that one part of the impression appears on the photograph and the other on a sheet of paper to which it is bonded.

Illustrative phototable is manufactured by printing like photographs and explanatory records on a sheet of paper using the printer. To obtain images with a computer, of which is mounted an illustrative table for use as a software, which included cameras and specialized image-editing programs (for example, "Adobe Photoshop", etc.). Any correction should not modify the images so that their meaning was contrary to the information about the situation of the scene or other procedural act on the signs and properties of objects-features (form, size, proportion, color, condition of surfaces, and the like) contained in the minutes of the procedural action.

Header illustrations (photos) of the table refers to any Protocol or procedural acts, it is the application and the date of the shooting.

Pictures for illustrative or photo tables should be placed sequentially, so that between them easily discernible logical connection, often in the order which carried out the inspection of the scene.

All captured images and videos should be attached to the Protocol on electronic media that fits in an envelope, sealed and attached to materials of criminal proceedings.

Also the investigator when taking a picture and videos place of the accident, we should not forget about proper procedure making snapshot data and records, and adhere to a whole set of rules derived from the requirements of the Criminal priemlimogo code of Ukraine.

Current CPC of Ukraine stipulates the following requirements for procedural design rotatability and videos as annexes to the inspection Protocol :

- The decision to commit a procedural action using technical means during pre-trial investigation, including during the consideration of issues by the investigating judge accepts the person conducting the relevant procedural action. At the request of the participants of the procedural action using technical means of fixation is required. (part 1 of article 105 of the CPC of Ukraine);

- annexes to the protocols should be appropriately manufactured, Packed to ensure reliable preservation and certified by signatures of the investigator, the Prosecutor, experts and other persons who took part in the production and/or seizure of such applications (part 2 of article 105 of the CPC of Ukraine);

- The use of technical facilities of fixation of the procedural steps reported in advance to the persons who participate in a procedural action (part 2 of article 107 of the criminal procedure code of Ukraine);

- About carrying out recording procedural actions during pre-trial investigation, through technical means this is stated in the Protocol. (part 2 of article 104 of the CPC of Ukraine). To avoid unnecessary opportunities to challenge the legality of photo and video recording of investigative actions, the Protocol should provide information on technical means used in the execution of the relevant investigative actions. Also at the end of the investigations, all the participants played a video recording was conducted. Their statements and comments regarding the content of the video investigative actions were carried out, as well as additions and corrections are recorded on video and recorded in the minutes signed by all participants of investigatory actions. [5]

- going beyond the code of criminal procedure precludes the use of the photographs and videotapes in the criminal process.

Conclusions. The expert fix the situation of the place of Commission of road traffic accidents using technical means, is one of the most important conditions of high quality and complete, and the main objective inspection of the scene of the accident. Strict adherence to forensic techniques for taking pictures or video at the scene, as well as strict adherence to the

norms of the criminal procedural law in the execution of the Protocol and its annexes is to ensure that the inspection of the place of Commission dorozhno-transport incident will be the most meaningful, and most importantly neosporan proof.

REFERENCE:

1. Navchalno-metodychnyj posibnyk i slovnyk terminiv z navchalnoyi dyscyp- liny “Kryminalistyka” / uklad.: V. Yu. Shepitko, V. O. Konovalova, V. A. Zhuravel ta in. – X.: Nacz. un-t “Yuryd. akad. Ukrayiny im. Yaroslava Mudrogo”, 2013. – 165 s.
2. Kryminalno-procesualnyj kodeks Ukrayiny : pryjnyatyj 13.04.2012 № 4651-VI [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : www.zakon.rada.gov.ua
3. Sudebno-operatyvnaya fotografiya / N. A. Selyvanov ; Vsesoyuz. nauch.-yssid. yn-t krymynalystyky Prokuratury SSSR. - [Yzd. numerovannoe]. - Moskva : Gosyuryzdat, 1955. - 190 s.
4. Sudebnaya fotografiya / A. N. Kolesnychenko, Y. D. Najdys. - Xarkov : Vyshha shkola : Yzd-vo pry Xark. un-te, 1981. - 183 s.
5. Kryminalno-procesualnyj kodeks Ukrayiny : naukovo-praktychnyj komentar : u 2 t. T. 1 / O. M. Bandurka, Ye. M. Blazhivskiy, Ye. P. Burdol [ta in.]. ; za zag. red. V. Ya. Taciya, V. P. Pshonky, A. V. Portnova. – X. : Pravo, 2012. – 768 s.
6. Nastilna knyga slidchogo 2-ge vydannya, / Za red. M.I., Panova – Kyiv: INYuRE, 2007. – 726 s.;
7. Kryminalistychna fotografiya ta videozapys: navch.-metod. posib. / S. L. Larin, M. V. Saltevskiy, L. M. Dovgyj, O. V. Oderij. – Doneczk : DYul LDUVS, 2007. – 456 s.